

Sygn. akt VI ACa 1690/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Agata Zajac (spr.)

Sędziowie: SA Marcin Strobel

SO del. Anna Szymańska - Grodzka

Protokolant: Izabela Nowak

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa H. M., K. M. (1), M. M. i K. M. (2)

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o stwierdzenie nieważności uchwał lub ustalenie ich nieistnienia

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 12 czerwca 2013 r.

sygn. akt XX GC 343/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz M. M. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

III. zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz H. M. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) powiększoną o należy podatek VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI ACa 1690/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 kwietnia 2011 r. A. M., H. M., K. M. (1) i M. M. wnieśli o uchylenie uchwał podjętych na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) sp. z o.o. w L. (obecnie (...) sp. z o.o.) w dniu 12 listopada 2010 r. oraz o stwierdzenie nieważności tych uchwał wskazując, iż nie doszło do nabycia przez pozwaną (...) sp. z o.o. udziałów w spółce (...) przysługujących powodom.

Pozwana (...) sp. z o.o. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

W związku ze śmiercią A. M. w dniu 30 października 2012 r. postanowieniem z dnia 9 stycznia 2013 r. postępowanie zostało zawieszona, a następnie postanowieniem z tego samego dnia podjęte z udziałem spadkobierców powódki: M. M. i K. M. (1).

Strona powodowa w piśmie z dnia 16 stycznia 2013 r. sprecyzowała ostatecznie swoje żądanie i wskazała, że jej powództwo dotyczy stwierdzenia nieważności uchwał podjętych przez (...) Sp. o.o. w dniu 28 października 2010 r. oraz w dniu 12 listopada 2010 r. na zgromadzeniu zwołanym o godz. 9.00 oraz o godz. 12.00, tj. uchwał nr (...) z dnia 28 października 2010 r. oraz uchwał nr (...) z dnia 12 listopada 2010 r. na zgromadzeniu zwołanym o godz. 9.00, a także uchwał nr (...) z dnia 12 listopada 2010 r. na zgromadzeniu zwołanym o godz. 12.00, a ewentualnie ustalenia, że uchwały te nie istnieją.

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo z żądania K. M. (2), stwierdził nieważność uchwał objętych pozwem, przyznał r.pr. E. C. kwotę 1440 zł powiększoną o odpowiednią stawkę podatku VAT z tytułu wynagrodzenia za pomoc świadczoną z urzędu i nakazał wypłatę tej kwoty ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W., zasądził od pozwanej Spółki na rzecz powoda M. M. kwotę 1440 zł zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W. kwotę 24 000 zł tytułem opłaty od pozwu oraz 1771,20 zł na poczet wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 września 2010 r. M. M., K. M. (1), H. M. i A. M. złożyli ofertę (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. oraz (...) sp. z o.o. w W.. Oferenci, jako wyłączni wspólnicy (...) sp. z o.o. w L. zaoferowali oblatom sprzedaż wszystkich posiadanych udziałów w (...) sp. z o.o. Zgodnie z § 3 oferty, była ona ważna do dnia 30 października 2010 r. Zgodnie z § 4 ust. 1 oferty każdy oblat miał prawo przyjąć ofertę w dowolnym momencie przed upływem terminu związania nią. § 4 ust. 2 oferty przewidywał sposób zapłaty za przejęte w wyniku przyjęcia oferty udziały w taki sposób, iż 1.500.000 zł zostanie zapłacone w dniu nabycia udziałów po stwierdzeniu pozytywnego wyniku przeprowadzonej analizy Przedsiębiorstwa, a pozostała kwota, tj. 6.500.034 zł, zostanie zapłacona w terminie późniejszym uzależnionym od dofinansowania (...) Sp. z o.o. przez Narodowy Fundusz (...). W § 4 ust. 6 określono termin zapłaty ceny jako 3 dni od dnia złożenia oświadczenia o przyjęciu oferty. Natomiast zgodnie z § 4 ust. 4 oferty, oświadczenie każdego z oblatów winno być złożone pod rygorem nieważności w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym. Zgodnie z § 4 ust. 5 wszelkie prawa i obowiązki związane z nabywanymi udziałami przechodziły na oblatów z dniem przyjęcia oferty. Natomiast na podstawie § 4 ust. 7 oferty w przypadku przyjęcia oferty oblaci niezwłocznie mieli zawiadomić wszystkich oferentów oraz (...) sp. z o.o. o przejściu udziałów.

Również w dniu 15 września 2010 r. K. M. (2), działający w imieniu M. M., K. M. (1), H. M. i A. M., w nawiązaniu do oferty z dnia 15 września 2010 r. złożył w zwykłej formie pisemnej, bez notarialnego poświadczenia podpisu, oświadczenie mające na celu zmianę postanowień tejże oferty w zakresie ustalenia ceny zbycia udziałów.

W dniu 28 października 2010 r. (...) sp. z o.o. złożyła oświadczenie zatytułowane „przyjęcie oferty”, w którym oświadczyła, iż przyjmuje ofertę M. M., K. M. (1), H. M. i A. M. z dnia 15 września 2010 r. Oświadczenie to zostało złożone w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. W § 2 ust. 1 oświadczenia o przyjęciu oferty (...) Sp. z o.o. złożyła oświadczenie nawiązujące do oświadczenia K. M. (2) z dnia 15 września 2010 r. w zakresie zmiany zasad ustalenia ceny zbycia udziałów, powtarzając treść tego oświadczenia.

W dniu 26 października 2010 r. (...) Sp. z o.o. wystosował do (...) Sp. z o.o. pismo, w którym spółka zadeklarowała chęć nabycia całości udziałów w (...) Sp. z o.o., w szczególności na warunkach zawartych w ofercie i oświadczeniu z dnia 15 września 2010 r. Spółka poprosiła o spotkanie celem podpisania umowy na warunkach satysfakcjonujących obie strony.

W dniu 27 października 2010 r. (...) Sp. z o.o. wystosowała do (...) Sp. z o.o. pismo, w którym potwierdziła chęć nabycia udziałów na zadeklarowanych w piśmie wcześniejszym warunkach i ponowiła chęć spotkania celem uzgodnienia ostatecznej treści umowy.

W dniu 2 listopada 2010 r. (...) Sp. z o.o. wystosowała do (...) Sp. z o.o. oraz do M. M., K. M. (1), H. M. i A. M. pismo, w którym nawiązując do wcześniejszej korespondencji wezwała adresatów do spotkania celem uzgodnienia i podpisania umowy sprzedaży udziałów w (...) sp. z o.o. wskazując, iż do pisma jest załączona propozycja zmian w umowie sprzedaży udziałów. Termin spotkania i jego cel został potwierdzony pismem (...) z dnia 3 listopada 2010 r. Z kolei w piśmie z dnia 5 listopada 2010 r. spółka ta potwierdziła ponownie chęć zakupu udziałów w (...) sp. z o.o. przesyłając poprawioną propozycję sprzedaży udziałów.

W dniu 28 października 2010 r. (...) Sp. z o.o. wystosowała listowne zawiadomienia skierowane do wszystkich oferentów oraz (...) sp. z o.o. o przyjęciu oferty z dnia 15 września 2010 r.

W dniu 28 października 2010 r. sporządzono protokół ze zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o., w którym uczestniczył zgodnie z treścią protokołu jedyny wspólnik reprezentowany przez B. M., działającą w imieniu (...) sp. z o.o. Treść protokołu wskazuje, na podjęcie uchwał nr (...).

W dniu 12 listopada 2010 r. o godzinie 9.00 sporządzono protokół ze zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o., w którym uczestniczył zgodnie z treścią protokołu jedyny wspólnik reprezentowany przez B. M., działającą w imieniu (...) sp. z o.o. Treść protokołu wskazuje, na podjęcie uchwał nr (...).

W dniu 12 listopada 2013 r. o godzinie 12.00 sporządzono protokół ze zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o., w którym uczestniczył zgodnie z treścią protokołu jedyny wspólnik reprezentowany przez B. M. i S. K. K., działające w imieniu (...) sp. z o.o. Treść protokołu wskazuje, na podjęcie uchwał nr (...).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie złożonych do akt odpisów dokumentów, których treść ani autentyczność nie były kwestionowane. Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe z przesłuchania świadków uznając, że nie miałyby one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż dotyczyły okoliczności, wynikających z przedłożonych przez strony dokumentów, a ponadto przeprowadzenie wnioskowanych dowodów jedynie niezasadnie przedłużyłoby postępowanie.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron wskazując, że jest to szczególny środek dowodowy przeprowadzany w wypadku, gdy nie zostały wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, co nie miało miejsca w przedmiotowej sprawie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy przede wszystkim odniósł się do kwestii legitymacji czynnej powodów do wytoczenia powództwa o ustalenie nieważności zaskarżonych uchwał, a ewentualnie ich nieistnienia, opartego o art. 189 k.p.c.

Sąd Okręgowy uznał, że powód K. M. (2) nie posiada legitymacji czynnej, gdyż zgodnie z art. 250 k.s.h. prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje: zarządowi, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz poszczególnym ich członkom, wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu, wspólnikowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w zgromadzeniu wspólników, wspólnikowi, który nie był obecny na zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad, w przypadku pisemnego głosowania, wspólnikowi, którego pominięto przy głosowaniu lub który nie zgodził się na głosowanie pisemne albo też który głosował przeciwko uchwale i po otrzymaniu wiadomości o uchwale w terminie dwóch tygodni zgłosił sprzeciw. Zdaniem Sądu Okręgowego powód K. M. (2) nie spełnia żadnej z powyższych przesłanek, gdyż w strukturze organizacyjnej spółki (...) działał on jedynie jako pełnomocnik właścicieli udziałów tejże spółki, a tym samym nie posiada legitymacji do wytoczenia powództwa zgodnie z art. 250 k.s.h.

Sąd Okręgowy uznał też, że K. M. (2) nie ma interesu prawnego w dochodzeniu roszczenia ewentualnego opartego na art. 189 k.p.c., gdyż nie jest ani współnikiem spółki, ani członkiem jej organów, zatem nie może również mieć żadnego interesu prawnego w kwestionowaniu uchwał tej spółki. Sąd Okręgowy wskazał, że interes prawny, w rozumieniu art. 189 k.p.c. zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości, zaś powód K. M. (2) nie wykazał by posiadał jakiegokolwiek prawnie chronione własne interesy, które mogłyby podlegać ochronie w niniejszym procesie.

Sąd Okręgowy uznał zaś, że zasługiwało na uwzględnienie roszczenie pozostałych powodów.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. ciężar dowodzenia spoczywa na stronie, która wywodzi z tego skutki prawne, zatem w niniejszej sprawie ciężar wykazania okoliczności podnoszonych w pozwie, tj. uzasadniających nieważność zaskarżonych uchwał bądź ewentualnie ich nieistnienie spoczywał na powodach.

Sąd Okręgowy uznał, dzieląc w tym zakresie stanowisko strony pozwanej, że art. 61 k.c. ma charakter dyspozytywny i nie wyłącza możliwości ustalenia przez strony w sposób odmienny zasad składania oświadczeń woli między sobą, a w szczególności, tego że oświadczenie będzie skutecznie złożone w innej chwili, niż to wynika z art. 61 k.c. Zdaniem Sądu Okręgowego analiza treści oferty wskazuje, że właśnie do takiej modyfikacji doszło w niniejszej sprawie, w szczególności wobec treści § 4 ust. 7 oferty, zgodnie z którym w przypadku przyjęcia oferty oblatci niezwłocznie mieli zawiadomić wszystkich oferentów oraz (...) sp. z o.o. o przejściu udziałów oraz z treści § 4 ust. 4 i 5 oferty, na podstawie których oświadczenie każdego z oblatów winno być złożone pod rygorem nieważności w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym, a wszelkie prawa i obowiązki związane z nabywanymi udziałami przechodziły na oblatów z dniem przyjęcia oferty. Sąd Okręgowy dokonując interpretacji treści w/w zapisów oferty, mając na względzie zgodny zamiar stron i cel umowy (art. 65 k.c.) przyjął, iż do przyjęcia oferty nie było wymagane złożenie stosownego oświadczenia woli bezpośrednio właścicielom udziałów w (...) Sp. z o.o., ale jedynie samo złożenie oświadczenia przez oblatów w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym. Obowiązek zawiadomienia wynikający z § 4 ust. 7 miał charakter wtórny. Zdaniem Sądu Okręgowego przyjęcie odmiennego stanowiska czyniłoby ten zapis bezzasadnym i zbędnym, gdyż niezrozumiałym byłoby informowanie o złożeniu oświadczenia osoby, którym te oświadczenie właśnie zostało złożone.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał, że podnoszone w toku postępowania kwestie związane ze skutecznością dokonanych doręczeń (zawiadomień o przyjęciu oferty) nie miały większego znaczenia i wpływu na podstawy rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, bowiem skuteczność przyjęcia złożenia oświadczenia o przyjęciu oferty nie wymagała złożenia oświadczenia bezpośrednio powodom. Sąd Okręgowy wskazał też, że zapis umowy posługuje się nieostrym pojęciem „niezwłocznie zawiadomić”, które w zależności od okoliczności może oznaczać różny przedział czasu i bynajmniej nie oznaczało to wymogu doręczenia takiego zawiadomienia przed końcem października 2010 r., a także nie precyzowało jego formy, w żadnym razie nie ograniczając jej do pisma doręczonego za pośrednictwem poczty.

Sąd Okręgowy uznał też za nieudowodniony formułowany przez powodów zarzut braku powiązania kapitałowego oblatów oferty – jako wymogu jej poprawnego przyjęcia.

Tym niemniej zdaniem Sądu Okręgowego, analiza zebranej w sprawie dokumentacji, a w szczególności treści oświadczenia o przyjęciu oferty, a także sekwencji późniejszych czynności - w tym wymienianej korespondencji oraz braku zgodnej z treścią oferty wpłaty części ceny za sprzedawane udziały prowadzi do wniosku, że oferta nie została przyjęta w takiej treści, kształcie i na takich warunkach jak to wynikało z brzmienia tejże oferty, a oświadczenie o przyjęciu oferty miało na celu zmianę tych ustaleń i warunków oferty.

Sąd Okręgowy wskazał, że przede wszystkim oświadczenie o przyjęciu oferty zawierało zapis powtarzający treść oświadczenia K. M. (2) z dnia 15 września 2010 r. w zakresie zmiany zasad ustalenia ceny zbycia udziałów i powtarzając jego treść zaakceptowało je. Zapis ten stanowił w ocenie Sądu Okręgowego element integralny złożonego przez (...) Sp. z o.o. oświadczenia i jako taki powodował, że warunki przyjęcia oferty finalnie różniły się od warunków samej oferty.

Sąd Okręgowy stwierdził też, że oświadczenie K. M. (2) z dnia 15 września 2010 r. w zakresie zmiany zasad ustalenia ceny zbycia udziałów, nie mogło spowodować zmiany treści oferty, nie zostało bowiem złożone w formie zgodnej z art. 180 k.s.h., który wymaga aby zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału oraz jego zastawienie zostało dokonane w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. W takiej formie została sporządzona oferta zbycia udziałów, zatem zdaniem Sądu Okręgowego tożsamej formy wymagają oświadczenia zmieniające treść oferty. Oświadczenie K. M. (2) z dnia 15 września 2010 r. zostało złożone w zwykłej formie pisemnej, zaś skutkiem niezachowania formy w postaci notarialnego poświadczenia podpisów powoduje nieważność czynności prawnej obciążonej takim brakiem.

Sąd Okręgowy wskazał też, że w § 4 ust. 6 oferty określono termin zapłaty ceny na 3 dni od dnia złożenia oświadczenia o przyjęciu oferty, jednak ze złożonych dokumentów nie wynika, aby (...) Sp. z o.o. w tym terminie uiściło wskazaną w ofercie kwotę tytułem zapłaty ceny za nabywane udziały, zaś pierwsza część należności została wpłacona na rachunek depozytowy notariusza, po kilku miesiącach od złożenia oświadczenia – co było bezsporne.

Sąd Okręgowy wskazał też na treść dalszej korespondencji wymienianej pomiędzy oferentami i (...) Sp. z o.o., z której wynika, że oblat nie miał intencji przyjęcia złożonej mu oferty w pierwotnej treści, a dążył do jej zmiany i uzyskania bardziej korzystnych dla siebie warunków. Zarówno w pismach oblata z dnia 2 listopada jak i z 5 listopada 2010 r. zawarte były oświadczenia o chęci nabycia od dotychczasowych właścicieli udziałów w (...) Sp. z o.o. oraz o propozycji spotkania i dokonania zmian w dotychczasowym brzemieniu umowy zbycia tychże udziałów. Treść tych oświadczeń, których prawdziwość nie była kwestionowana przez samego pozwanego, w sposób jasny i bezsprzeczny wskazuje, iż wcześniejsze oświadczenia z dnia 28 października 2010 r. złożone przez oblata nie miały na celu przyjęcia oferty w jej pierwotnym brzemieniu, a jedynie stanowiło pierwszy krok w negocjacjach, które doprowadziłyby do ustalenia odmiennych warunków zbycia udziałów.

Sąd Okręgowy uznał, że treść rozmowy z dnia 17 grudnia 2010 r., na którą powołuje się pozwana Spółka (...) nie dotyczyła ustalenia woli oblata, a jedynie wykazania treści woli oferentów, podczas gdy istotne znaczenie ma stan świadomości oblata i to jakie skutki przypisywał on swojemu oświadczeniu z dnia 28 października 2010 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że skoro samo oświadczenie o przyjęciu oferty modyfikowało już tą ofertę – poprzez odniesienie się do zapisu nieważnego oświadczenia K. M. (2) z dnia 15 września 2010 r. – więc jego złożenie nie może zostać uznane za przyjęcie oferty wprost. Sąd Okręgowy wskazał też, że z treści pism wymienionych przez strony po dniu 28 października 2010 r. nie wynika, iż były one odpowiedzią na zakwestionowanie przez oferentów faktu przyjęcia oferty przez oblata, a w ocenie Sadu Okręgowego z treści tych pism wprost wynika, iż ich celem było doprowadzenie do zmiany dotychczasowych warunków oferty i ostateczne sfinalizowane umowy, a nie wyjaśnienie wątpliwości czy też odpowiedzi na stanowisko oferentów.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż wobec braku skutecznego przyjęcia złożonej w dniu 15 września 2010 r. oferty (...) Sp. z o.o. nie stało się właścicielem udziałów w (...) Sp. z o.o. należących do M. M., K. M. (1), H. M. i A. M. i osoby te nadal, po dniu 28 października 2010 r., pozostawały właścicielami przedmiotowych udziałów.

Sąd Okręgowy wskazał, iż podstawą prawną roszczenia powodów o stwierdzenie nieważności uchwał podjętych na zgromadzeniu wspólników spółki (...) sp. z o.o. w dniu 28 października 2010 r. i 12 listopada 2010 r., były przepisy art. 252 § 1 k.s.h. w związku z art. 250 pkt 3 k.s.h. i art. 240 k.s.h.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zgromadzenie wspólników tworzą z mocy prawa wspólnicy spółki i podejmuje ono decyzje w sprawach spółki w formie uchwał, o czym wyraźnie stanowi art. 227 § 1 k.s.h. W trybie art. 240 k.s.h. można powziąć uchwały pomimo braku formalnego zwołania zgromadzenia wspólników, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad. Przepis ten dotyczy zarówno zgromadzenia w ogóle nie zwołanego, gdy doszło do przypadkowego zebrania się wspólników, jak i (choć z przepisu to wyraźnie nie wynika) zgromadzenia

zwołanego wadliwie (np. ustnie, telefonicznie lub bez zachowania terminu określonego w 238 § 1 k.s.h. albo przez nieuprawnioną osobę).

Jak wprost wskazuje treść art. 240 k.s.h., w posiedzeniu muszą uczestniczyć wspólnicy lub ich pełnomocnicy reprezentujący „cały kapitał zakładowy” spółki. Skoro zatem (...) Sp. z o.o. nie przejęła prawa własności udziałów w (...) Sp. z o.o., to udziały te pozostały nadal przy dotychczasowych właścicielach i tylko one były osobami, które w datach podejmowania zaskarżanych uchwał, mogły reprezentować cały kapitał zakładowy spółki. Pełnomocnik reprezentujący (...) Sp. z o.o. i podpisujący się pod podjętymi przedmiotowymi uchwałami, reprezentował więc podmiot, który nie będąc właścicielem żadnych udziałów w spółce, której uchwały dotyczyły, nie reprezentował jakiegokolwiek części kapitału zakładowego (...) sp. o.o. Uchwały podjęte w takich warunkach naruszają więc wprost art. 240 k.s.h. Sąd Okręgowy przytoczył pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 16 kwietnia 2009 r. (I CSK 362/08, Gl. 2010, Nr 3, poz. 16), że: „naruszenie art. 240 k.s.h. należy zaliczyć do tego rodzaju naruszeń przepisów normujących sposób podejmowania uchwał, które zawsze, tj. w okolicznościach każdego konkretnego przypadku, są doniosłe z punktu widzenia treści podjętej uchwały, tzn. mogły mieć istotny wpływ na jej treść”.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że uchwały podjęte na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) Sp. z o.o. w dniu 28 października 2010 r. oraz w dniu 12 listopada 2010 r. zwołanym o godz. 9.00 oraz o godz. 12.00, tj. uchwały nr (...) z dnia 28 października 2010 r. oraz uchwał nr (...) z dnia 12 listopada 2010 r. podjęte na zgromadzeniu zwołanym o godz. 9.00, a także uchwały nr (...), z dnia 12 listopada 2010 r. podjęte na zgromadzeniu zwołanym o godz. 12.00 były nieważne.

Sąd Okręgowy wskazał, że powodowie oparli swoje roszczenie ewentualne na treści art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W ocenie Sądu Okręgowego powodowie nie mają interesu prawnego z uwagi na odmienny sposób zaskarżania uchwał wspólników przewidziany w art. 250 k.s.h. i art. 252 k.s.h. Regulacje art. 250 k.s.h. i art. 252 k.s.h. są regulacjami szczególnymi w stosunku do regulacji przyjętej w art. 189 k.p.c., inaczej bowiem niż art. 189 k.p.c. rozstrzygają kwestię uprawnienia do zaskarżania uchwał organów spółki dotkniętych sankcją nieważności, zaś art. 252 § 1 zd. 2 k.s.h. wyłącza wprost stosowanie art. 189 k.p.c. w odniesieniu do uchwał wspólników dotkniętych sankcją nieważności (tak Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 01.03.2007r., III CZP 94/06, OSNC 2007, Nr 7 – 8, poz. 95).

Z tych też powodów Sąd Okręgowy orzekł o nieważności zaskarżonych uchwał, a nie o ich nieistnieniu.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. uznając, iż powodowie wygrali sprawę w całości.

Określając wysokość stawek z tytułu zastępstwa procesowego dla profesjonalnych pełnomocników reprezentujących powodów H. M. i M. M. Sąd Okręgowy oparł się na treści § 11 pkt. 21) rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 poz. 461 - j.t.), uznając za zasadne zastosowanie § 2 powyższego rozporządzenia z uwagi na skomplikowany charakter sprawy – zarówno w jego sferze faktycznej jak i prawnej oraz wyższy niż przeciętnie wkład pełnomocników strony powodowej w jej wyjaśnienie i rozstrzygnięcie, i określając wysokość wynagrodzenia pełnomocników w wysokości czterokrotności stawki podstawowej, tj. w kwocie po 1440 zł.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd Okręgowy kosztami sądowymi, których powodowie nie mieli obowiązku uiścić obciążył przeciwnika uznając, że na koszty te składa się opłata od pozwu w łącznej kwocie 24.000 zł oraz kwota 1771,20 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustanowionego z urzędu powiększonego o podatek VAT.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła pozwana Spółka, zaskarżając wyrok w punktach drugim, trzecim, czwartym i piątym i podnosząc zarzuty:

- naruszenia art. 68 w zw. z art. 65 § 1 k.c. – przez przyjęcie, że oświadczenie o przyjęciu oferty miało na celu zmianę ustaleń i warunków oferty podczas gdy poprzez oświadczenie z dnia 28 października 2010 r. (...) sp. z o.o. przyjęła ofertę w treści, kształcie i warunkach jakie wynikały z treści oferty z dnia 15 września 2010 r. i w konsekwencji naruszenie art. 240 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że pełnomocnik reprezentujący (...) sp. z o.o. podczas podejmowania kwestionowanych uchwał reprezentował podmiot niebędący współnikiem (...) sp. z o.o., a przeto kapitał zakładowy Spółki nie był na zgromadzeniu reprezentowany w jakiegokolwiek części;

- naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka oraz z przesłuchania stron, mimo że nie zostały wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia;

- naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie niespornych między stronami okoliczności co do woli zapłaty ceny sprzedaży przez (...) sp. z o.o.

Na podstawie art. 380 k.p.c. skarżąca wniosła o rozpoznanie postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 12 czerwca 2013 r. oddalającego wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. G. oraz dowodu z przesłuchania stron i o zmianę tego postanowienia poprzez przeprowadzenie dowodu z zeznań stron oraz świadka M. G. na okoliczność treści umowy, jaką pozwana chciała zawrzeć w drodze przyjęcia oferty oświadczeniem z 28 października 2010 r., korespondencji i spotkań z oferentami po dniu 28 października 2010 r., ich przyczyn i celu, przebiegu negocjacji między stronami i przyczyn braku zapłaty ceny sprzedaży.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez oddalenie powództwa z żądania H. M., K. M. (1) oraz M. M. i o zasądzenie od powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje według norm przepisanych/

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny w pełni przyjmuje za własne i które nie zostały zakwestionowane w treści apelacji.

Ustalenia te wymagają uzupełnienia jedynie co do okoliczności, że uchwały podjęte na Zgromadzeniu Wspólników spółki (...) sp. z o.o. w dniu 28 października 2010 r. oraz na Zgromadzeniu Wspólników spółki w dniu 12 listopada 2010 r. godz. 9.00 dotyczyły zmian członków zarządu Spółki, zaś uchwały podjęte w dniu 12 listopada 2010 r. o godz. 12.00 – zmian członków zarządu oraz zmiany umowy Spółki, w tym zmiany siedziby i reprezentacji Spółki.

Za bezzasadny Sąd Apelacyjny uznaje zarzut naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań stron. Przede wszystkim przyczyną oddalenia wniosków dowodowych zgłoszonych przez pozwaną Spółkę nie było uznanie tego wniosku za spóźniony, ale stwierdzenie, iż fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały wyjaśnione, zatem ewentualne uchybienie Sądu w tym zakresie wymagało podniesienia zarzutu naruszenia art. 217 § 3 k.p.c.

Ponadto skarżąca, mimo uzasadnienia zarzutu koniecznością wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia, nie wskazała jakie fakty wymagają wyjaśnienia i w jaki sposób wyjaśnienie tych okoliczności może wpłynąć na treść wyroku, a przede wszystkim nie sformułowała w apelacji zarzutów wskazujących na wadliwość ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy.

Kierując się z kolei tezą dowodową zakreśloną dla wniosków zgłoszonych w trybie art. 380 k.p.c. należy uznać, że wskazane w tezie okoliczności są zbyt ogólne aby można było uznać ich związek z przedmiotem postępowania.

Przede wszystkim należy wskazać, że ocena zasadności roszczeń powodów wymagała dokonania ustaleń odnoszących się do skuteczności nabycia akcji pozwanej Spółki przez (...) sp. z o.o. w drodze przyjęcia oferty złożonej przez powodów.

W tym zakresie najistotniejsze znaczenie mają dowody z dokumentów obejmujących treść oferty oraz oświadczenie o jej przyjęciu. Niezrozumiałe jest zgłoszenie przez pozwaną wniosków dowodowych zmierzających do wykazania „treści umowy jaką pozwana chciała zawrzeć w drodze przyjęcia oferty oświadczeniem z dnia 28 października 2010 r.”, gdyż treść tej umowy wyznacza właśnie treść złożonej przez powodów oferty określającej istotne postanowienia umowy, która miała być zawarta. Nie mają też znaczenia kwestie dotyczące „przyczyn i celu” prowadzenia przez oblata korespondencji i spotkań z oferentami po dniu 28 października 2010 r. oraz przebiegu negocjacji i przyczyn braku zapłaty ceny sprzedaży.

Dla oceny, czy doszło do zbycia przez powodów posiadanych udziałów w pozwanej Spółce istotne jest bowiem jedynie, czy oświadczenie złożone w dniu 28 października 2010 r. w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi stanowiło przyjęcie oferty ze skutkiem w postaci zawarcia umowy na warunkach określonych w ofercie. Późniejsze prowadzenie rozmów czy negocjacji dla oceny skutków oświadczenia złożonego w dniu 28 października 2010 r. nie ma znaczenia – jeśli bowiem nie doszło do zawarcia umowy w dniu 28 października 2010 r., to do zawarcia takiej umowy nie mogło dojść w drodze negocjacji prowadzonych ustnie lub pisemnie, jeśli zaś umowa została zawarta na skutek przyjęcia oferty, późniejsze rozmowy mogłyby jedynie dotyczyć zmiany tej umowy; podobnie kwestia zapłaty ceny – o ile doszłoby do zawarcia umowy – mogłaby być oceniana tylko w kategoriach niewykonania zobowiązania.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uzupełnienia postępowania dowodowego w zakresie wskazanym w apelacji.

Za bezzasadne Sąd Apelacyjny uznał zarzuty naruszenia art. 68 w zw. z art. 65 § 1 k.c.

W sprawie niniejszej bezsporne jest, iż treść oferty złożonej przez powodów dotyczyła zawarcia umowy sprzedaży udziałów i określała cenę za jaką określone podmioty we wskazanym terminie mogły nabyć oferowane udziały w spółce (...). Cena ta została określona jednoznacznie, a jedynie termin zapłaty drugiej części ceny uzależniony był od dofinansowania Spółki przez Narodowy Fundusz Ochrony (...).

Bezsporna jest też treść oświadczenia złożonego przez członków zarządu (...) sp. z o.o. w dniu 28 października 2010 r.: Spółka przyjmuje ofertę nabycia 100% udziałów, jednak „zgodnie z dodatkowym oświadczeniem należycie umocowanego pełnomocnika oferentów złożonym w piśmie z 15 września 2010 r., jeśli do dnia zawarcia umowy sprzedaży udziałów ujawnią się zobowiązania Spółki wobec osób trzecich, cena sprzedaży ulegnie zmniejszeniu o wysokość zadłużenia Spółki w stosunku do osób trzecich”.

Z treści powyższego oświadczenia jednoznacznie wynika, że przyjęcie oferty nie zmierzało do zawarcia umowy na warunkach określonych w ofercie, ale do włączenia do treści umowy oświadczenia złożonego w dniu 15 września 2010 r. w formie pisemnej przez K. M. (2) działającego jako pełnomocnik oferentów.

Trafnie przy tym Sąd Okręgowy wskazał, że pismo to nie może być uznane za zmianę oferty- nie tylko z powodu nie zachowania formy, w jakiej oferta została złożona, ale także z uwagi na treść samej oferty z 15 września 2010 r. zgodnie z którą oferenci byli nią związani do dnia 30 października 2010 r. i nie mogli w tym czasie oferty zmienić, wycofać ani odwołać.

Oferta może być tylko w całości przyjęta lub odrzucona – zgodnie z art. 68 k.c. oświadczenie o przyjęciu oferty, zawierające zastrzeżenie zmiany lub uzupełnienia jej treści poczytuje się za nową ofertę.

Z treści art. 68 k.c. wynika, że nie ma znaczenia, czy zmiana lub uzupełnienie treści oferty dotyczą istotnych postanowień umowy, która ma być zawarta.

W sprawie niniejszej zastrzeżenie oblata dotyczyło elementu istotnego umowy sprzedaży jakim jest określenie ceny. Nie można uznać, iż oświadczenie o przyjęciu oferty może być połączone z jednoczesnym odrębnym oświadczeniem mającym na celu przyszłą modyfikację umowy w zakresie jej przedmiotowo istotnego elementu. Ponadto z treści oświadczenia z dnia 28 października 2010 r. nie wynika, aby kwestia zmiany ceny miała być przedmiotem przyszłych negocjacji, ale że nabycie udziałów ma nastąpić na warunkach wskazanych w oświadczeniu z dnia 15 września 2010 r. Tym samym w ocenie Sądu Apelacyjnego nie doszło do przyjęcia oferty, ale złożenia nowej oferty przez oblata, która nie została przyjęta przez powodów, nie ma więc podstaw do uznania, że doszło do zawarcia umowy sprzedaży udziałów.

Konsekwencją powyższego jest uznanie, że Zgromadzenia Wspólników spółki (...) na których podjęto uchwały objęte pozwem odbyły się bez powiadomienia o ich terminie wspólników posiadających łącznie 100% udziałów i niewątpliwie bez ich udziału, a tym samym podjęte na tych zgromadzeniach uchwały są nieważne jako podjęte z naruszeniem art. 240 k.s.h.

Mając powyższe na względzie i uznając podniesione w apelacji zarzuty za bezzasadne, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.